

Էդիկ Բաղդասարյան

Էդիկ Բաղդասարյան

Հայ Պետականության
Պատմություն

7 հատորով

Հատոր III

ISBN : 978-1-927860-01-4

WWW.Edic-Baghdasarian.com

Տորոնտո - 2013

Էդիկ Բաղդասարյան

**Շայոց Պետականության
Պատմության**

Պայծառ ու մռայլ էջերը

Շնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը

7 հատորով

Հատոր 3

2013

Տորոնտո – Կանադա

Բովանդակություն

Հայկական Պետականության Վերականգնման Ծրագրեր	7
ա - Ռուսական ծրագրերը եւ իրանահայերի դերը	7
բ - Հայ պետականության պարսկական ծրագիր.....	21
գ - Իրանահայ-հնդկահայ ծրագիր. Հովսեփ Էմին	27
Քաղաքական իրադարձությունները 18-րդ դարի վերջերին.....	36
Իրադրությունը Հայաստանում եւ Անդրկովկասում 19-րդ դարի սկզբին	53
Հայ ժողովրդի ծանր դրությունը.....	53
Ռազմաքաղաքական իրադրությունը	55
Վարչական-քաղաքական իրավիճակը 19-րդ դարի սկզբում	57
Հայերի մասնակցությունը 1826-1828թթ.Ռուս-պարս. պատերազմին	82
Թուրմենչայի հաշտության պայմանագիրը եւ հայերի ներգաղթը	
Պարսկաստանից.....	90
Ինչու հայերը ցանկացան թոթափել պարսկական	
խանական տիրապետությունը.....	96
Արևմտյան Հայաստանի իրավիճակը	101
Հայկական կիսանկախ իշխանություններ	108
Ռուս-թուրքական 1828-1829 թթ. պատերազմը	118
Ռուս-թուրքական հարաբերությունների սրումը եւ	
Ռազմական գործողությունների ընթացքը եւ հայերի մասնակցությունը .	118
Ադրիանապոլսի պայմանագիրը	126
Հայերի գաղթը	127
ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԿԱԶՄՈՒՄ	130
Երեւանի ժամանակավոր վարչությունը.....	130
Հայաստանի ինքնավարության նախագիծը:.....	133
Հայկական մարզը	133

Տնտեսությունը	144
1836 թ. եկեղեցական կանոնադրությունը.....	146
Ղրիմի պատերազմի Կովկասյան ուղամանակատը	
Եւ հայերի մասնակցությունը	149
Հայ ազգային-ազատագրական շարժման նոր փուլը	165
Արևմտյան ազգային սահմանադրությունը.....	165
Սահմանադրական շարժումը	168
ԱԶԳԱՅԻՆ-ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՇԱՐՇՈՒՄՆԵՐԸ	
1850-1860-ԱԿԱՆ ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻՆ	174
1- Զեյթունի ինքնապաշտպանական պայքարը 1830-50-ական թթ.	175
2- Զեյթունի 1862 թ. ապստամբությունը.....	181
3- Զեյթունի ինքնապաշտպանությունը.....	184
4- Զեյթունի ապստամբության արձագանքները.....	188
Ժողովրդական ելույթները Արևմտյան Հայաստանում	201
Հայ հասարակական միտքը 1850-70-ական թվականներին.....	209
1-Պահպանողականներ.....	209
2-Ազատամտական հոսանք.....	211
Հայաստանի հասարակական-քաղաքական դրությունը 1870-1900 թթ. ...	219
1-Վարչական բաժանումը.....	219
2-Ազգաբնակչությունը	231
1877-1878 թթ. Ռուս-թուրքական պատերազմը Եւ հայկական հարցը.....	240
Պատերազմի պատճառները.....	240
Պատերազմի ընթացքը	244
Հայկական հարցի միջազգայնացումը	250
Սան-Ստեֆանոյի պայմանագիրը.....	250
Հայկական հարցի առաջացումը	251
Ազատագրական պայքարի թևակոխումը զինված պայքարի փուլ	254
Զինված պայքարի գաղափարախոսության ձևավորումը.....	254
Ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները	256

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	266
ՊԱԾՏՊԱՆ ՀԱՅՐԵՆՅԱՑ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ	266
ԱՐՄԵՆԱԿԱՆ, ԱԶԱՏԱԿԱՆ, ՌԱՄԿԱՎԱՐ, ՎԵՐԱԿԱԶՄՅԱԼ ՀՆՁԱԿՅԱՆ, ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	269
ԱՐՄԵՆԱԿԱՆՆԵՐԸ ԻՐԱՆԻ ՍԱԼՄԱՍՏՈՒՄ	272
ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ (ՀԺԿ)	274
ՎԵՐԱԿԱԶՄՅԱԼ ՀՆՁԱԿՅԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ (ՎՀԿ)	277
ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ (ՌԱԿ)	278
ՍՈՑԻԱԼ-ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ՀՆՁԱԿՅԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹ. (ՍԴՀԿ)	282
ՀՆՁԱԿՅԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԻՐԱՆՈՒՄ	285
ՀԱՅ ՀԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱԾՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ (ՀՀԴ կամ ՀՅԴ)	308
Հայդուկային շարժումը	336
Բանվորական շարժումները 1870-80-ական թվականներին	344
ԴՐՎԱԳՆԵՐ ՀԱՅ ԱԶԱՏ-ՈՐՄՆԱԴՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԻՑ	348
ՀԱՅ ՄԱՍՈՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՐԵՒԱՆ ԻՐԱՆՈՒՄ	353
ՀԱՅԵՐԸ ԻՐԱՆԻ ՄԱՍՈՆԱԿԱՆ ՕԹՅԱԿՆԵՐՈՒՄ	388
Ազգային-ազատագրական շարժումները 1890-ական թվականներին	400
Թուրքական կառավարության հայահալած քաղաքականությունը	400
Կուկուկյանի խմբի արշավանքը	402
Սասունի 1894 թ. ապստամբությունը	407
Բարենորոգումների մայիսյան ծրագիրը	412
Արևմտահայության զանգվածային կոտորածները	414
Արևմտահայության ինքնապաշտպանական մարտերը	417
Զեյթունի 1895 թ. ապստամբությունը	417
Ինքնապաշտպանական մարտերը	421
Վանի 1896 թ. ինքնապաշտպանությունը	422